

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN- ÉS GÖRÖG-SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám

(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 2 kr. (4 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknel egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészt 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti. A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

HIVATALOS RÉSZ.

Kivonat az egyházmegyei körlevelekből.

Veszprém egyházmegye.

II.

A fatenyésztés tanításának anyaga.

1. A népiskolák V. és VI. osztályában.

Az őszi időszakban: famagvak gyűjtése és megismertetése, valamint azoknak előkészítése az elvetésre. Talaj előkészítés (ásás, gereblyezés), ágyak és sorok kijelölése. Magvetés, esetleg más — a községi faiskolában szokásos szaporítási módokat kitanítása (pl. töosztás, dugványozás).

Egyéves vadcesmeték felszedése, válogatása, pikirozása, vermelése és kiültetése, azoknak névvel vagy számmal való jelzése, továbbá fagödörasás: a kiültetésre alkalmas fának a faiskolából való felszedése, azoknak ideiglenes elvermelése vagy kiültetése az állandó helyre. Különféle kötelekek alkalmazása. Gyümölcszedés, gyümölcsértékesítés.

A téli időszakban: Rigolozás, trágyázás. Oltási gyakorlatok fűzfavesszőkön, azon oltási módokat szerint, a melyek a községi faiskolában használatosak (párosítás, lapozás stb.) Oltások közben, ha ezt a faiskolában rendszeresen alkalmazzák.

Hernyózás, kéregtisztítás a beteg vagy élősdiek által megtámadott fakon, ilyeneknek bemutatása és a baj ellen való védekezési eljárásoknak gyakorlása. Anyafák trágyázása, öntözése és nyesése.

A tavaszi és nyári időszakban.

Oltványok kiültetése a faiskolába, oltások helyben. Oltványok tisztogatása, kötelekek feloldozása, egy és két éves oltványok metszése.

Törzsnevelés. A mag-ápoló- és oltványiskola gondozása a nyár folyamán (kapálás stb.) Szemzések alvó szemre.

2. Az ismétlő iskolákban.

Az elemi népiskola V. és VI. osztálya számára előírt elméleti és gyakorlati anyagnak folytonos ismétlése és tovább gyakorlása mellett ismertetendők a következők: az eperfa-tenyésztés, tekintettel a selyemhernyó tenyésztésére. A szőlőművelés, tekintettel az amerikai fajok tenyésztésére.

A faiskolák és a gyümölcsösök berendezése, élő sövények készítése. Gazdasági fák ültetése, tekintettel a futó homok területekre, utakra, hegytetőkre és azoknak befásítására. A fák betegségeinek gyógyítása, azok ellenségeitől való védekezés.

Gyümölcsfajták ismertetése (pomologia).

A gyakorlati tanítás mellett és azzal kapcsolatban alkalomszerűleg a következő elméleti magyarázatok adandók elő: a fákról általában. A fák külső tagjainak ismertetése. Táplálkozás, növekedés, szaporodás külsőleg észlelhető folyamatai. A fák általános életfeltételei. A talaj (a különböző talajnemek és ezeknek megmunkálása, talajművelő eszközök, talajjavítás, trágyázás). A nedvesség, a levegő, a meleg és a világosság szerepe a növények életében teljesen gyakorlati példákon fejtegetve. A csirázás feltételei.

A fák és cserjék leíró ismertetése. A fák és cserjék természetrajzi leírása, a talaj és éghajlat iránt való igényeiknek, tenyésztésük módjának és különböző célokra való felhasználásuknak ismertetésével.

a) A kerti gyümölcsfák és cserjéknel.

b) A gazdasági, erdei és diszfaknal, valamint cserjéknel.

Ezen tantervben felsorolt elméleti anyag tanítható ugyan a népiskolai természetudományi és gazdaságtani oktatás keretében is az erre kiszabott órákban, de sokkal célszerűbb azoknak a gyakorlat alkalmával és azzal párhuzamban való tanítása, minthogy e téren az elmélet elválaszthatatlan a gyakorlattól.

az elméleti részek tehát nem képeznek az iskolában önállóan tanítandó külön fejezeteket.

Ugy az elméleti, mint a gyakorlati ismeretanyag folytonosan ismétlődő, egyrészt azért, hogy az ismeretek a tanulók emlékezetébe jól bevesződjenek, másrészt azért, hogy a tanulók a munkát a szokás által megkedveljék és képességük fejlődjenek.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

A tanítóképzés reformja

(*tsky.*) A kath. iskolák újonnan kidolgozott tantervei és rendszabályai a nagyméltóságú püspöki kar által, hova-előbb szentesítést nyerne s ez új szabályzat kormányzása alatt fog már megynilni a jövő tanévben az elemi iskolák, valamint a tanítóképzési kampany. A püspöki kar által kinevezett bizottság tudatában volt a kath. tanügy ügyeiről, bajairól és azok lehető orvoslásáról.

Ezek között első helyet foglal el a *tanítás mikéntje*. Hogy ez általában nem kielégítő: mindenki tudja. E szerint a bizottsagnak elég gyomlálni és rendezni valója volt e téren a tanterv revideálásánál.

Mi ezuttal a képzőintézeti oktatás hiányaira és kivanatos reformjára hívjuk fel az intéző körök magas figyelmet. A »Katholikus Tanügy« és »Iskola« a kath. képezdek tanárai képzését és képesítését formulázta legujabban, előbbi lapban en, utóbbiban Schultze, de mi e kérdést a

tanítóképzés reformjával együttesen tartjuk keresztül vihetőnek.

Tesszük ezt pedig azért, mert minden kulturallam létfeltételei közé a népnevelés alapos művelése tartozik, ennek feltétele pedig az, hogy *jól és helyesen képzett tanítóképzési tanárok érvényesítsék tevékenységüket*. A tanítóképzés, a népnevelés mind *elselejtesedik* s a dilettantizmus színvonalára süllyed, ha mind-egyik működés terére *szakaravatott* tanárokat, illetve tanítókat nem állíthatunk.

Mar pedig ez, különösen a kath. képezdek-nél, azok mai rendszere mellett, csaknem lehetetlen. A tapasztalás mutatja, hogy tanítóink *tulnyomó* többsége alig *konnyit* a paedagógiához, aminek következménye azután a tömerdek rossz iskola, s hogy tanítóinknál a helyes és praktikus methodika terén a dilettantizmus uralkodik a szaktudomány felett.

Vajjon mi ennek az oka, holott a képesítés *feltételei* szigoruan meg vannak szabva s a vizsgálatok és oklevelek minden téren biztosítani *látszanak* azt, hogy a népnevelés kezeleésében csak ahhoz értő, kellően képesített egyének vegyenek részt? Erre a kérdésre képezdei oktatásunk *mai rendszerében* találjuk meg a választ.

E rendszer jellemző vonása a túlsok tárgy, s e tárgyaknak kevéssé *intenzív* tanítása. Az utóbbi különben természetes következménye az előbbinek, mert aránylag rövid idő alatt sok tárgyat nem lehet úgy tanítani, hogy a tanár azok mindegyikébe *elmélyedjen*, a tanuló pedig azokat *mind megemészsze*.

Mint hogy azonban ez nem lehetséges, a

TÁRCZA.

Egy falusi tanító életéből.

(Folytatás és vége.)

Józsi kollégánk izgatottan jár fel s alá iskolájában; most adja ki a végső utasítást, mint a hadvezér a döntő esata előtt. Még a reggeli órákban vagyunk, de már is melege van; pedig az idő nem mondható épen jónak. Hanem ni! már jönnek is. Hanem mi az? Negyes fogat a ház előtt? Tyű! talán a miniszter? No Józsi most azután igazán szedd össze magad! s míg törüli arczáról az izzadságot, egy végső figyelmeztetést ad tanulóinak: »Fiaim csak ne fejtetek! bátran és hangosan felejtetek«.

Egy »javíthatlan« az alatt lopva kipillant az ablakon s már a másik pillanatban oda sügja társának:

— »Még a király is gyün!«; láttam a kocsiját« Ugy fut esendeszen végig a hír az egész iskolán, mint a tűz, — mire lokalizálni lehetne a balhiedelmet, — beér a vizsgáló bi-

zottság, a kegyelmes gróf, a falu kegyurának társaságában, ki szeretetteljes arczal tekint körül az idegen helyen, hol mint állandó fővárosi lakos csak ritkán szokott megjelenni, ha a véletlen vagy egy bizalmas értesítés ide hozza.

Az aratás megkezdődik, már a hittani tárgyaknak is vége van; a kezdetben észlelt felelem oszlófélben s a tanulók mindíg jobban bele melegednek. A hangulat kezd élénkülni. A tetszés fokozódik. Egy-egy apróság talpraesett felelete elragadja a közönséget.

Kedves kollégáknak igaz, hogy melege van, mert kétfelülről is melegítik: kívülről meg belülről. A belső meleg azonban a lelkesedésből származik, mely arczát is rózsapirosra festi. Ugy örül a szíve, úgy örül a lelke; tehát még sem faradozott hiába? Elfelejteti még a szegénységet is; mostani helyzetében nem cserélne sok gazdaggal. De halljuk csak! — »Igazán nem hittem volna soha, ha nem látom, hallom és tapasztalom, hogy egy falusi iskola ily eredményt is el tud érni. Kedves tanító úr! ön nagy szolgálatot tesz az egyház és haza érdekében; buzgósága nem lesz elfelejtve.«

fiatal képezdei tanár pályafutása kezdetén azzal a problémával áll szemben, hogy mire fektesse a fősúlyt, s mely tárgyak intenzívebb művelését tűzze ki feladatául? Am erre a kérdésre nem képes válaszolni, mert a képezdeitanítás mai rendszere ezt lehetetlenné teszi.

Ma annyi a kötelező és főtárgy, hogy a segédtudománynak: *a módszertan elsajátításának ugyszólván semmi sem marad fenn.* A természetrajz és földrajz, a történelem és alkotmánytan, a természettan és vegytan, a számtan és mértan mind főtárgyak, pedig a tulajdonképeni főtárgyak, melyeket a tanítónak *első sorban* kellene tudnia: a nevelés és tanítástan: a többit már magával kell hogy vigye akár a gimnázium, akár a polgári iskola 4 osztályából.

Mit tegyen már most a tanítójelölt ennyi főtárggyal szemben? Valogatnia nem lehet, mert hiszen mindegyik főtárgy tárgya a kötelező osztályvizsgálatnak is, ámbar már mindazokat tanulta volt, de talán nem épen ugyanazon szerzőtől. Tehát tanulnia kell a vizsgálat s nem az *élet* számára, s tanulnia kell abban az össze-visszaságban, a melyben a vizsgálatok tárgyai egymásután következnek.

Az első évben például lélektan nevelés-tanítványokkal — a mi legnehezebb — tanulja, másodikban a tanítástant és így tovább. Kétségtelen, hogy a tanuló *a második évben sutba veti azt*, a mit az első évben tanult: a mit pedig az u. n. reáliákból tanult: az részint *felesleges* megterhelése elmejének, részint *ismét feledékenységre* megy a harmadik és negyedik év alatt.

Most megzendül a pápai hymnus, majd Isten áldd meg a magyart! Oh, de szép az ilyen jelenet! Károly, az iskola első deákja kiáll, szép esengő hangon mondja el bucsu-beszédjét az iskola barátaihoz. Meghatva hallgatja mindenki a kedves szónokot. S mikor elhangzik: Most pedig Isten áldja meg a jóltevőinket. A jószívű gróf magához inti a bátor fiút, megöleli, s mondja neki örömteljes szeretettel: Nagyon szép volt kis fiam, és észrevétlenül egy szépfenyesezüst forintost esúztat kezébe. Látnád csak azt az arcot, melylyel az helyére siet!

Kíváncsian néznek rá társai s arcukon e kérdés ül: Mit kaptál?

A »javithatlan«, ki különben az iskolán kívül oly fortelylyal él, ha a sorba allított urasági cselédség gyermekeinek, a major-udvarban a kegyelmes gróf szép filléreket osztogat, ő falusi letére is szépen a sorba sompolyodik, s ha kezében az ajándék, hirtelen hátra vonul mint egy Kemény Simon ruhát cserél, valamely hátul ólalkodó gyermekről lekapja a kabátot meg a sapkát s nagy furfanggal újra most már a sor ellenkező oldalára áll. Turpissága azonban kiderülvén, a jószívű gróftól kísért széken vissza akarja tolni, de a kegyelmes úr moso-

Mire való például a gimnázium, illetve a polgári iskola 4 osztályának elvégzése után a képezdeben ismételni az ott tanultakat s azokat *ismét részletesen tanítani*, hogy az meg a legapróbb részletekre is kiterjedjen. Ez egy minden haszon nélkül eltöltött idő, mert ugyanazt tanulja — bár megváltozott alakban — mint az imént végzett iskolában, s újra azt az anyagot kapja, hogy elfoglaltság nélküli leha semmittevással fecsérelje el a drága időt.

A mi tanítóink, és itt általában szólok, ha a képezde 4 osztályának tantárgyait *bevájják*: bátran elmehetnek a gimn. 5-ik osztályába, de tanítóknak — *nem*.

De vajjon azokat kell-e tudni a magyar néptanítónak, miket a képezdeben tanul? És vajjon általában a reál-tantárgyak olyannyira alapos (?) ismerete szükséges-e ahhoz, hogy valaki tanító legyen? Ha ez így volna, akkor az illető mielőtt a mértani haladványokat, kémiai kepleteket, fizikai következtetéseket, több ismeretlennel bíró egyenletek megfejtését elfeledte vagy a növények botanikus nevei kipárologtak fejéből stb., megszűnnék tanító lenni.

A magyar tanítónak jól kell tudnia a nevelés és tanítástant, tudnia kell gondolatait helyesen kifejezni, és legalább *helyesen inni*. Ezeket kell jól és *behatóan* tanítani; a többi tantárgy pedig mint segédtudomány tekintendő, melyek a *főtárgyak szolgálatában állanak*.

Miként kell azonban jól tanítani: az ismét oly kérdés, a mely csak különböző tényezők figyelembe vételével dönthető el. *Első és főtényező a jó tanár; e mellett azonban döntő*

lyogva mondja: ne bántsa kérem szegényt, ezzel csak nagy élelmességét arulja el, és e szavakkal: de máskor ilyent tenni nem szabad, újra megajándékozza.

Mondom tehát, ez a »javithatlan« okvetlen megkérdézi szerencsés társát már az iskolában: Károly! mit kaptál?

Végre a szép napnak vége van: az elismerés és dícséret, mely a jóra törekvő szorgalmas de szegény tanítót is boldoggá teszi, nem maradt el.

Ez feledteté vele is a téli ruha kellemetlenségeit: s már vigan füttyüreszve, vagy valami vig dalt dudolva jár fel s alá szobájában, gondolva az elmúlt szép órákra. — —

De ni! kopognak.

Lehet! Kérem tanító ur, a kegyelmes ur kéréti, legyen szives egy pillanatra őt felkeresni lakasan.

A ke-kegyelmes ur? Megyek azonnal. Józsí! Józsí! nem valami örömet akarnak csepegtetni örömedbe? Eh! jöjjön a minek jönni kell! és elszántan tartott a gróf szalonjába.

Isten hozta kedves tanító ur! az iskolájában töltött kedves órák emléke még igen

jelentősége van a képezdei tantervnek és a vizsgálati rendszernek is.

Az előbbiről ezuttal nem szólunk, mert nem akarunk egy elsőrangú kérdést mellékesen tárgyalni.*) Szabadjon azonban idevonatkozólag a *„Katholikus Tanügy”* f. évi 3. számában megjelent cikkemre felhívni a t. olvasók b. figyelmét.**) — Itt kell azonban megemlékeznünk az érvényben levő vizsgálati rendszer *járulékososságairól.*

A tanulás és tudás biztosításának eszközeül ma a vizsgálati kényszer van elfogadva. Amde ez sem a tanulást, sem a tudást nem biztosítja.

A tanuló, ki csak a vizsgálatra készül, legfeljebb néhány hónapig tanul, a többi időt pedig haszontalanul tölti el. Ennyi tanulás esetleg elég lehet a vizsgálat céljaira, de nem elég arra, hogy az illető a tárgyat megtanulja.

Maga a vizsgálat sokkal rövidebb ideig tart, semhogy az illető cenzor vagy tanár a valódi tudást a feltudástól megkülönböztethesse. Rendszerint azonban *nem is a valódi tudás biztosítja ma a sikert, hanem az, hogy az illető szaktanár könyvéből avagy jegyzeteiből készült-e a hallgató s hogy a vizsgálaton levő cenzornak kedvelt témája-e az a tárgy, mellyre kirendeltetett.*

Ez ma oly fontos körülmény, hogy a vizsgálatra készülők között, az egyes tanárok kérdései s az azokra adandó feleletek lito-

* Erre legközelebb visszatérünk

** A másodikra lásd a képezdei oktatás revidált tantervét.

sokáig meg fognak maradni lelkemben. Kérem, csak legyen továbbra is szerető gondviselője a szegény nép gyermekeinek; mert csakis a vallás-erkölesös, hazafias szellembeni nevelés az, mi megszerzi nekik azon talizánt, mely őket szegénységökben is megelégedette teszi. És valamint most, úgy ezután is biztosítom jóakaratomról. Ezt a csekélységet pedig fogadja tőlem szívesen, szorgalma némi anyagi megjutalmazásul, s atovábbi időre is buzdításul.

Néhány hálás köszönő szó rebegeése után alig talált ki örömeiben Józsi kollegánk. Azt a valami papír-félet, mit meg nem nézett volna az inasok előtt a világért sem, ugyancsak szorongatta markában. Szívdobogva ért kis szerény szobácskájába. No! itt már szabad a kíváncsiság!

De mi? jól látok-e? Mit? hisz ez ötvenes! Józsi vigán! örülj édes szívem. Most mult el csak igazán a tél, és itt van a szép kikelet, a tavaszi ruhával együtt . . .

Mint később hallottam, már nem ez az első jutalma; meg lett ismételve többször is; mert a kifartó lankadást nem ismerő szorgalmat megáldja Isten is, mind a két kezével.

Szokolay István.

grafált példányokban cirkulálnak; s ha valaki oly szerencsés, hogy az illető tanár kérdéseit s az azokra általa elfogadni szokott feleleteket betanulta: úgy vizsgálatának sikere biztosítva van.

Egyik élő tanügyi kapacitásunk *„vizsgaszédélgsnek”* nevezte ezt az eljárást és egyebek közt így nyilatkozott:

„Minden egyébtől eltekintve, nem szabad a képezdei ifjakat arra kárhóztatni, hogy négy évet kötelesség érzetének elaltatásával töltsön és hogy elszokják attól, hogy az élet komoly munka, és hozzászokják a vizsgaszédélgshez és ahhoz a felfogáshoz, hogy az életen könnyű szerrel is keresztül lehet *csuszni.*”

A kath. tanító-képezdei tanárok egyik elsőrangú tekintélye mondta ez itéletet, melynél lesújtóbbat a kath. képezdei oktatás mai rendszerének legádázabb ellensége sem mondhatott volna. De így van az államinál is. Az illető szaktekintély véleménye az, hogy az évi vizsgálatok helyett *többször ismétlődő vizsgálatok, úgynevezett kötelező praktikumok kellene, melyekben minden jelöltnek részt kell venni és a melyekben a tanár megtudhatja, hogy a jelölt valóban tudja-e a tárgyat, vagy nem.*

Kegyelmes főpásztoraink halára köteleznék a kath. tanítókat, ha egyéb gondjaik között kezükbe vennék a képezdei oktatás reformját is. A tanári kar ma kétségkívül derekabb s kiválóbb erőkből van összeállítva, mint evek előtt, mikor én is a képezdén voltam. A mai rendszer keretében azonban fáradozásuk sikertelen.

A *rendszert* kell tehát helyes irányban reformálni s ezzel önként megjavul és sikeresebb lesz maga a képezdei oktatás is.

A népiskolai fegyelem- és figyelemről.

Irta: Mihalicska János.

(Folytatás.)

V.

Miután az iskolát első sorban a tanulók alkotják, természetes, hogy ezek, nevezetesen az ő természetük és egyéni viseletük képezik azon tényezőket, a melyekkel a tanítónak számolnia okvetlenül kell. A fegyelmet illetőleg sok, majdnem minden attól függ, hogy az iskolába lépő gyermek milyen házi, családi nevelésben részesült. Mert, a milyen a gyermek otthon, a mily erényeket ápolt, és a mily hibákat nevelt benne a szülő családjában, ugyanolyan lesz az iskolában is, ugyanazon erkölcsi sajátságok jellemzik majd az iskolai életben is.

Erköles jó, vagy rossz természetét itt is érvényesíteni törekszik. Hogy tehát a családi nevelés nagy befolyással és hatással van az iskolára, azt bizonyítani teljesen fölösleges; hisz nap-nap után tapasztaljuk a különbséget tanuló és tanuló között.

En fegyelem tekintetében legfontosabbnak

tartom az első osztályt. Itt vettetik meg alapja minden szép és nemesnek, és így a jó fegyelmeknek is. Ha az első osztályos tanító megelégszik a tanulók laza fegyelmével, megérzi ezt nemcsak a következő osztály tanítója, hanem nehezen lesz ez helyrehozható az egész iskolázás ideje alatt. Mert hisz tudjuk, hogy az első benyomások a legmaradandóbbak, és hogy a mit egyszer megszoktunk, attól elszokni, pláne, ha az nem kedvezőbb, nehéz. Azért talán helyesen tészem, ha kimondom, hogy az első osztályban a fegyelem- és figyelemtartást *különös* gondban részesítsük.

A gyermek előtt, ha az az iskola komoly küszöbét átlépte, új, szokatlan, és mondjuk ki, nehéz élet nyílik meg. Tudjuk, hogy mily nehezőkre esik az új körbe való beletörődés. Egészen más az a rideg iskola, mint a boldog, kedves, dédelgetett családi kör. Ezen új élet új nevelést kíván. Azért határozottan megkívánható, hogy már a kezdő fokon a tanulónak bizonyos iskolai *nevelést* nyújtsunk, a melynek alapján a tanítást és a tovább-nevelést fogantathassuk. Igen helyesen intézkedett erre nézve a tanterv is, a midőn az első tanítót a fegyelmhez való szoktatásra szánta. A tanítónak mindenek előtt arra kell törekednie, hogy növendékei az iskolai rendnek minden mozzanatát megszokják és mindattól, a mi az iskolai rend és figyelem megbontására vezetne, elszokjanak. Ezt pedig akkor érjük el a legrövidebb uton, ha a rendet és mindazt, a mi ehhez tartozik, a legnagyobb és a legszigorubb következetességgel — ismétlem következetességgel, betartjuk. Mi sem bontja meg az iskolai nevelést annyira, mint a tanító következetlen eljárása. A tanítónak mindenkor és mindenben egyformának kell lennie és maradnia.

Bocsánat, ne értsenek kérem félre, nem azt akarom ezzel mondani, hogy a tanító a tanuló fölött mindenben, mint egy rettegett Drakó álljon. Oh nem, Isten ments! De azt kívánom, hogy sohase tiltson olyat, a mit máskor hasonló körülmények között megenged és sohase engedje meg azt, a mit egyébkor hasonló viszonyok között tiltott. A kimondott szónak, ha csak erre nevelési okok — mint pl. őszinte bocsánatkérés — nem készítenek, mindenkor szerezzen érvényt. Ebből az is következik, hogy ne mondjunk olyasvalamit, ne fenyegezzünk olyannal, a mit betartanunk nem lehet. Nem mulaszthatom el ezen fejezetben az önértzetet, mint a fegyelemtartást felette fontos eszközét kiemelni. Fordítsunk nagy gondot növendékeink önértzetének fejlesztésére és ápolására, mivel ha erre alapítjuk fegyelmünket, akkor olyan alapra fektettük tanításunk talpkövét, a mely — erkölcsi jó oldala mellett — a fegyelemtartás drasztikusabb eszközeit, a büntetések különböző neveit, ha nem is teljesen, de sok esetben fölöslegessé fogja tenni, és mellette oly önértzetes fiatalokat nevelünk — a kiknek

nemes emberi önértzetén majdan mint férfiaknak és nőknek — minden erkölcstelen és nemtelen meg fog törni. A tanulókról lévén ezen fejezetben szó, idetartozónak tartom megemlíteni még azt is, hogy az iskolai fegyelmhez tartozik a tanulónak az utcán való nyilvános hivatalos megjelenése is: körmenetek, templomba-menés és más ünnepek alkalmából. Kívánatos, sőt el is várható, hogy ilyenkor az ifjuság megjelenése és viselete az *iskolai* ifjusághoz méltó legyen. Ezt pedig elérjük azáltal, ha ki-ki osztályát kellő figyelemben részesíti és ha ott vagyunk, a hol a helyünk, t. i. tanulóink közelében, mert ellenkező esetben a tanulók viselkedése legkevésbé sem lesz méltó a megjelenés céljához.

(Folytatása következik.)

Egyesületi élet.

A „*Sásdvidéki r. kath. tanítóegylet*“ tavaszi közgyűlését f. év május 28-án *Abaliget*en fogja tartani, melyre az egylet tagjai s a t. tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Mocsolád. 1895. május 16. *Kulesár József*, egyleti jegyző.

Az Eger-főegyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület *»Apátjalva-várkonyi köre«* ez évi közgyűlését május 30-án, *Nádasdon* fogja megtartani, melyre a kör t. tagjai meghívotnak. Targysorozat: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Homor Lajos gyakorlati tanítása. 4. Boskó János felolvasása. 5. Jelentés a kör könyvtárának állapotáról. 6. Megbeszélése Szóke Sándor közp. bizotts. tag azon indítványának: Vajjon nem lehetne-e visszamenni a közgyűlések tartásában az egy évi ciklusra? 7. Kelemen Lajos indítványának tárgyalása, melyet a tagsági díjra vonatkozólag a központi bizottság gyűlésén tett. 8. Indítványok. *Elnökség*.

Meghívó. A *»Mohácsvidéki r. k. tanítóegylet«* f. év május hó 30-án reggel 8 órakor a német-bolyi *»Ifjusági egylet«* helyiségében tartja évi rendes tisztújító közgyűlését, melyre úgy az egyesület tagjai, mint a tanügy iránt érdeklődők, társegyesületek és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Targysorozat. 1. Elnöki megnyitó. 2. Gyakorlati előadások: a) *»A naimi ifju feltámasztása.«* Tartja Virág Ferenc n-bolyi káplán b) *»A magyar irvaolvasás és a magyar nyelv tanítása magyar-német nyelvű iskola II. osztályában.«* Tartja Klein Dezső, n-bolyi tanító. 3. Biraló bizottság jelentése a beérkezett 8 drb. pályamunkáról. A legjobbnak ítelt pályamunka felolvasása. 4. Méhészeti előadás. Tartja Abaffy József úr méhészeti vängortanár. 5. Tagdíj beszéd és *»Evkönyv«* kiosztás. 6. Debreczeni orsz. tanszerkiállításra kiküldött két képviselő jelentése. 7. Tisztújítás. 8. Herresbacher számoltatójának bemutatása Amberger tanító által. 9. Tagfelvétel: kilépés. 10. Magyarosítás érdekében gyermekek cserébe adásának ügye. Előadja Boda Károly

mohaesi tanító. 11. Valasztmány indítványára millenium megünneplése tárgyában. 12. Folyó ügyek. 13. Indítványok. Kelt Mohaeson, 1895. évi május hó 24-én. *Boda* Károly, egyl. elnök. *Topátarics* János, egyl. jegyző.

Meghívás. Eperjes-egyházmezei gk. tanító-egyesület *hósztoriozai köre* tavaszi ülését június 4-én *Setarinán* tartja, melyre a kör tagjait és a tanügy barátait tisztelettel meghívja *Pesolinán*, 1895. évi május 19-én. *Takács Péter*, kör-alelnöke.

A „Bajavidéki róm. kath. néptanító-egyesület“ l. e. június hó 4-én Baján, az alsóvárosi iskolában tartja rendes közgyűlését, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívhatnak. **Program:** 1. D. e. 9 órakor a sz. Rökushoz címzett sirkerében sirszenteléssel egybekötött ünnepélyes isteni tisztelet áldott emlékü Berényi Dániel elnök lelke üdvéért; tartja: nagys. és ft. Kovátsits Maté b. almási apát-plébános ur. 2. Testületi bevonulás után a gyűlés megnyitása. 3. »Egy ritka sirdomb«-oz alatt emlékezés Berényi Dánielről; tartja: 2. Maison Mihály rigiczai esperes ur. 4. Berényi Dániel egyes. elnök életrajza; felolvassa *Novoth István*, II. Ezután fölvetetik a következő napirend: 1. Elnökválasztás. 2. A tantételek tárgyalása: a) Szent István és kora gy. tantétel. Előadja: *Vörös Lajos jankovaczi t.* b) A Lissak János-fele tervezet alapján a házi feladványok tárgyalása és ill. az erre vonatkozólag beérkezett testületi ért. jegyzőkönyvek összefoglaló előterjesztése. — A választmány előadója: *Sterk József almási t.* c) Jelentés a nyilv. evzáró isk. vizsgálatokról szóló pályázati tantételre beérkezett dolgozatokról. Előterjeszti: *Vigyazo Vendel* bajai hittanár. 3. A választ. javaslata az 1896. évi tantételek tárgyában. 4. Tisztviselői jelentések: a pénztár és könyvtár állapotáról. 5. Elnöki előterjesztés az egyes. milleniumi kronológikus tört. és művelődéstört. kiadványáról. 6. Ugyanannak jelentése a kalocsai »Tanítók Háza« ügyében s ezzel kapcsolatban *Kömlössy Fer. dr.* főtanf. átiratára vonatkozólag. 7. A választmány javaslata három val. tagság betöltése tárgyában. 8. Egyéb tárgyak. Kelt Baján, 1895. május hó 15-én. *Id. Sedlig Ferencz*, alelnök. *Novoth István*, jegyző.

A szanyi esperességi kerület róm. kath. néptanítói körének Csornán, 1895-ik évi *tavaszi gyűlése* június hó 4-én, d. e. 8 órakor fog a r. k. fiúiskola 4-ik osztályának helyiségében megtartatni, melyre a tagok tisztelettel meghívhatnak. *Magasházy István*, egyleti jegyző. *Dr. Sínkö István*, elnök. **Tárgysorozat:** 1. 8 órakor szentmise. 2. Elnöki megnyitó. 3. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. Elnöki jelentés. 5. *Perepatits Ferencz* becsarkányi főtanító, gyakorlati előadást tartanak az írva-olvasás tanításáról. 6. »Hasznos- és szükséges-e a tanítónak készülni az előadásokra?« *Dicséretet nyert pályamunkáját felolvassa Magasházy Ist-*

ván bagyogi főtanító. 7. »Mikép szoktatja a jó tanító rendszeretetre a gyermekét?« *Dicséretet nyert pályamunkáját felolvassa Püspök Mihály* maglóczai főtanító. 8. A szanyi esperességi kerületben ez idő szerint használatban levő tankönyvek biralatával és jelentéstételével megbízottak előterjesztése. 9. Két műének előadása: a) »Jézusomnak kegyelméből.« b) »Révpartra talál.« Mi végből a tanítói testület tagjai sziveskedjenek a szent-mise előtt a fent írott helyen megjelenni. 10. Indítványok.

Vác-egyházmezei **fóth-gödöllői** kerületi róm. kath. tanító-egyesület június 6-án d. e. 9 órakor *Gödöllőn* tartja meg közgyűlését, melyre a tagtársakat s tanügybarátokat tisztelettel meghívja *Gödöllőn*, 1895. május 20. *Odray N. János*, kanonok s tan. egyes. elnök.

A csiki róm. kath. tanító-egyesület felsíki fiók-körének Cs.-Gyimes-Középlakon 1895. évi június hó 6-án (csütörtök) tartandó gyűlésére a fiókkör t. tagjait és az érdeklődő tanügybarátokat tisztelettel meghívom. **Tárgysorozat:** 1. D. e. 8 órakor szent mise. 2. Elnöki megnyitó beszéd. 3. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 4. Jelentések. 5. Felolvasást tart: *Xántus Elek*. 6. Szaval: *Ferencz Tamás*. 7. Indítványok. Cs.-Karczfalván, 1895. évi május hó 14-én. *Ferencz József*, fiókköri elnök.

Irodalmi pályázat.

A Szent-István-Társulat pályázatot hirdet a katolikus kisdedovóképzőkben használandó kisdednevelés és módszertan kézikönyvének irására. A munka anyagát megszabja a miniszteri tanterv. Az egyes osztályok számára irt részletek terjedelme álljon arányban az illető osztály heti óraszámával. Az egész munkát katolikus vallásos és nemzeti szellem hassa át. A módszertani rész kiváló súlyt fektessen a képző foglalkozásokra, de e mellett gondosan nyujtsa a kisdednevelés történetét is, úgy hogy e módszertan a kisdednevelés-tudományban tisztázott elvek világánál teljes képet nyujtson e képző foglalkozásokkal való elbánásról. Bővebb tájékozódás végett ismertesse meg a munka az olvasót kisdednevelési irodalmunknak az egyes képző foglalkozásokat részletesen tárgyaló termékeivel. A neveléstani rész 16 éves leányok felfogásához mért színvonalon, világos és élvezetes nyelvvezetettel tárgyalja a lélektant, kellőleg kidomborítván a kisdedek szellemének fejlődési fokozatát és ezen fejlődő szellemmel való bánásmódot.

Az egész mű 30 nyomtatott ivre terjedhet. Pályadíj 1200, egyezer kétszáz korona aranyban, mely díjért a mű teljesen a Szent-István-Társulat tulajdonába megy át. A pályamunkák a szerző nevét rejtő zárt levél kíséretében 1896. április 1 ig bezárólag a Szent-István-Társulat titkári hivatalához küldendők.

Budapest, 1895. május 20-ikán.

A Szent-István-Társulat elnöksége.

VEGYESEK.

A kath. tanítók árvaháza érdekében kérjük lapunk t. olvasóit, hogy minden alkalmat ragadjanak meg s minden — a szent céllal összeálló módot és eszközt használjanak fel az árvaház-tökéjének gyarapítására, növelésére. Az »árvaház-gyűjtő-bizottsága« szomorúan tapasztalja, hogy a szétküldött, 2, 5 kros lapocskák jó részét a katolikus iskolák tanítói *felbonthatlanul* küldik vissza. Ily indolentia mellett mit várhatunk azoktól, kiknek ez nem ügye? Hisz e krajezáros adománygyűjtés busasan meghozza kamatait gyermekeink, ügy- és kártársaink gyermekei révén. A tanítói árvák száma ezrekre rüg. Ha e nagy számnak csak egy kis perzentjét — kezdetül — megmentjük az elzüllestől, a katolikus szellemben nevelendő árvák imája kér áldást mindazokra, kik bármi esekéliséggel is hozzájárultak az intézmény létesítéséhez. Gyűjtsünk és adakozzunk! A mulasztás esetében megérdemlett vád helyett érdemeljük ki a jövő generáció halálját, mi legnagyobb elégtételünk lehet faradozásaink és áldozatainkért. Nagy mennyiségű 2, 5 és 10 kros 100 lapból álló füzet áll még a bizottság rendelkezésére. A ki még lapunk t. olvasói közül ilyen nem kapott, de azok elárusítását a szent ügyért magára vállalja, sziveskedjék *dr. Zelliger Vilmos* urhoz, lapunk szerkesztőjéhez s a gyűjtő-bizottság pénztárosához fordulni (Budapest, Érsek-u. 2.) ki az ez irányban nyilvánuló ohajtásnak szíves készséggel tesz eleget. Itt az alkalom! Vizsgák, iskolai ünnepélyek, majálisok stb. Használjuk fel. Nincs szülő, nincs tanuló, ki kellő részvételre gerjesztve pár krajezárt ne hozna áldozatul. Mi tőlünk függ, hogy a milleniumra *árvaházunk* megnyitassék. »Az Urnak ad kölcsönt, ki az árván könyörül, — és jutalmát megfizeti neki.«

Felső nép- és polg. isk. tanítók képesítése. A vall. és közokt. m. kir. miniszter f. é. apr. 27-én 12.744. sz. a. kelt rendelete értelmében azon tanítók, kik a hitfelekezetek tanítóképző intézeteiben ohajjták magokat a felső nép- és polg. isk. tanítóságra képesíteni, az 1868. évi 38. t. cz. 102 §-a alapján jövőre esakis a kormány által kinevezett vizsgáló-bizottság előtt tehetnek vizsgálatot. E vizsgálatokon az 1893. máj. 28-án 13.071 sz. a. kiadott Szabályzat rendelkezései alapján kell eljárni. (L. a »Nepnevelő« multi számában közölt vezércikkünket *Szerk.*)

Klasszifikált tanítók. Érdekes dolog történt Szegeden. Az iskolaszék nyomtatásban közrebocsátott egy »jelentést« az iskolák évi vizsgálatainál tapasztalt »taneredmény«-ről. Készült pedig ez az ugynevezett »vizsgálati elnökök« jelentései alapján, s készült azonképen, hogy minden egyes osztály »taneredmény«-ről ki van mutatva, hogy: »kitünő«, »jeles«, »jó«, »elégéses«, »elégtelen«. Tehát az iskolaszék formálisan klasszifikálja a tanítókat a

nyilvánosság előtt. Hogy azok a vizsgálati elnökök a maguk ítéletét valamelyes paedagogiai képzettségre, valamely egyöntetű vizsgálati eljárásra alapították-e, vagy csupán rokon- és ellenszenvre, az a jelentésből nem tűnik ki. De az bizonyos, hogy a szegedi iskolaszék átlépte a hatásköre korlátait s a tanítók egy részének ilyen pellengérré állításával Szeged népoktatásügyének semmit sem használt.

Az öreg tanító sorsa. Az ivánkai tanítót az odaváló iskolaszék kényszerítette a lemondásra, mert már 75 éves, gyenge ember. A mező-kövesd harsányi tanítói kör Kozma János h. alesperes elnökleté alatt tartott ülésében tárgyalta az iskolaszéknek e durva eljárását, s elhatározták, hogy a tanítói kör nevében kernek a püspöktől elégtételt a megsértett tanító számára s egyuttal kerik azt is, hogy kántortanítói jövedelmét hagyják meg továbbra is ez öreg kollegának. Nagyon helyesen.

Halálozások. *Lévay Imre*, a magyar kegyes-tanítórend tartományi főnöke e hó 20-án 53 éves korában Budapesten meghalt. Mint képzett, kitünő tanár küzdötte fel magát e magas pozíczra. Ő alapította a »Budapesti Kath. Kör«-t, melynek tiszteletbeli elnöke volt. R. i. p. — *Győrffy Lajos* esztergomi képző-tanárt súlyos csapas érte, neje, sz. *Ostermayer Ottilia* elhunytával. Az alig 28 éves fiatal asszony e hó 19-én ment végbe óriási részvét mellett. Legyen neki könnyű a föld.

Gazdák és kertbirtokosok mindazt, a mire gazdaságukban és a kertben magvak és műtrágyák ből szükségük van, a legmegbízhatóbb és legjobb minőségben *Mauthner Ödön* budapesti magkereskedéséből (*Andrássy-út*) szerezhetik be, mely ide vonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. — Minden rendelés még a beérkezés napján pontosan elintéztetik.

RÖVID HIREK. A *paedagogiai társaság* e hó 18-án ülést tartott a melyen *Peres Sándor* olvasott fel a Fröbel alaki munkákról és *Krécsy Béla* tartott nagy-érdeklű felolvasást az amerikai iskolákról. — A főváros közoktatási bizottsága a budapesti *Ranolder* intézetnek évi 1200 frot szavazott meg. — A *kalocsai érsek* 10.000 koronás alapítványt tett a Magyar Tudományos Akademiánál azon alkalomból, hogy az Akadémia igazgató-tanácsába beválasztották. — *Perényi Béla* székesfehérvári elemi isk. tanító 40 éves jubileumát fényesen megülte Székesfehérvár előkelő közönsége. Részünkörül is gratulálunk. — A *veszprémi egyházmegye* 1895-iki névtára szerint a hívők száma 541.184 róm. kath. 2:2 plébániában. Az esperesi kerületek száma 18, az egyházmegyei papság száma 359. Az egyházmegyei tanügy élén *dr. Palotay Ferencz* pápai praefatus, apátkanonok áll. — *Mária-Pócson* a nemes szívű szerzetes atyák a görög-népiszkolai növendékei számára májusi mulatságot rendeztetek, melyen a szülők is nagy számmal jelentek meg s nem győzték hálájukat eléggé kifejezni ama nagy szíveséggel és gondoskodással szemben, a melyben gyermekeink részesültek.

Szerkesztői üzenetek.

H. J. Vas-Komját. Ha állása rendszeresített, akkor a hitközség mindenestire köteles fizetését az említett 15 napra is megadni, ellenkező esetben még a méltá-

nyosság szól az ön álláspontja mellett, feltéve, hogy egyházbiztosági engedéllyel van távol — V. J. Viehnye. Sor kerül hamarosan, addig is másnemű dolgozatokkal foglaltasson be; szívesen fogadjuk — Gy. J. K. Szöllös. Ön azt kérdezi: köteles-e a fülcsi kántortanító Kereszt-láro napok alatt és Buzaszentlélek napján delután tanítást tartani? Rövid feleletünk az, hogy köteles, mert az egyházi szertartások csak a délelőtti időben foglalják el a tanítót és tanítványt; továbbá a Rendszabályokban a tanítási szun- netekről szóló intézkedés csak ünnepnapokra vonatkozik.

Felelős szerkesztők: **Ember Károly**
és **Dr. Zelliger Vilmos.**

Pályázatok.

A várapalotai róm. kath. főiskolához segédtanító kerestetik. Az állás azonnal elfoglalható, de legkésőbbben augusztus hó második felében. Megkeresések **Winkler Márton** főtanítóhoz intézendők.

A szöllösi róm. kath. iskolánál II. tanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése 300 frt és lakás. A folya- modványok iskolaszékre czimezve Szöllösre u. p. Pászti küldendők május 31-ig. **Schloszar János** elnök.

I. A tápió-szelei államilag segélyezett róm. kath. népiskolánál folyó évi szeptember hó 1-én betöltendő három tanítói állomásra pályázat nyitattik. A tanítók évi fizetése egyenként 400 frt és ötödéves korpótlék, mely az állampénztárból fog kiutalványoztatni; a hit- község részéről pedig természetbeni lakás és kert vagy szabályszerű lakbér adatik. Csak okleveles tanítók pályázhatnak; a kik a kántorságban és kérészetben jár- tak, azok előnyben részesülnek, mert különösen az egyik tanító a főtanítót a kántorságban díjazás nélkül helyettesíteni tartozik. Az osztályok elrendezése az iskola- széknek illeti, az ismétlő-gyermekeket is mindenik tanító tanítani köteleztetik. Hogyha esetleg tanítók választatnának meg, azok egyelőre csak egy-egy szobá- ból álló lakásban részesülnek, nősüléskor azonban szabályszerű lakást fognak kapni; tehát a folyamodvány- ban a nős vagy nőlen állapot megjelölendő. A kellően felszerelt kérvények 1895. évi július 7-ig a tápió-szelei róm. kath. iskolaszékhez küldendők, a fizetés azon- ban csak szeptember 1-től tétetik folyóvá.

II. A tápió-szelei határhoz tartozó halesszi szőlő- ben levő államilag segélyezett róm. kath. iskolánál egy tanítói állomásra szabályzat hirdettek. A tanító évi fizetése 400 frt és ötödéves korpótlék, mely az állam- pénztárból fog kiutalványoztatni, továbbá egy szobából álló lakás, konyha, kamra és kert, mely fizetésért az ismétlőket is tanítani köteles, különösen a kérészetre és szőlőművelésre. Minthogy az iskola imaház gyanúnt is használhatik, a hívek ott vasár- és ünnepnapokon összegyűlnek s a tanító vezetése mellett ajtatoskodnak. Pályázati határidő 1895. évi július 7-ike, a fizetés azon- ban csak szeptember 1-től tétetik folyóvá. A kellően felszerelt kérvények a tápió-szelei róm. kath. iskola- székhez küldendők.

A kajdasi (Tolna m. r. k. magyar nyelvű kántor- tanítói állomásra június végéig pályázat hirdettek. Fizetés lakáson kívül földekben terményekben s készpénz- ben hivatalos megállapítás szerint 404 frt 39 kr. Kérvények az iskolaszéki elnökséghez küldendők. 1—3

A veresegyházi (Pest m.) róm. kath. kántortói állomásra pályázat hirdettek oly feltétellel, hogy a megválasztott kántor a javadalomba csak szeptember 16-án léphet. Azonban az özvegygyel egyezkedhet s ha az egyezkedés sikerül, azonnal is beléphet a javadalomba. Javadalmazás 1. $\frac{2}{3}$ sessió föld jó rétekkel. 2. 100 páron felül pürbér rozs. Minden pár után $\frac{1}{2}$ p. mérés 27 kr. Ha szőlője van $\frac{1}{2}$, akó bor. 3. Kegyuraságtól 36 frt 32 kr. 4. $\frac{7}{8}$ ol hasábos fa, melyből az iskola is fűtendő. 5. Lakás nagybbszerű házi kerttel. (De van házon kívüli jó kert is). 6. Szegények temetéséért 2 frt 46 kr. 7. Stóla illeték legkisebb számításal 25 frt. 8. Minden bucsuzató vers után 10 kr. 9. Közmunka váltság fejében 40 frt. 10. Taksás szőlők után haszon- bér. 11. Ismétlő iskoláért községtől 50 frt, mely

azonban elmaradás esetén nem követelhető. 12. Ostyasütésért 4 frt. Kötelessége a kántori teendőkön kívül a mindennapi s ismétlőiskolások tanítása. Nyelv magyar. Okleveles kántorok felszerelt folyamodványukat f. év június 11-ig a helybeli iskolaszékre czimezve küld- jék Veresegyházra s ugyan e napon, u. m. kedden kántor-próba végett a helyszínén jelenjenek meg, p. helyben per Gödöllő. Róm. kath. iskolaszék.

Tura (Pest-megye) községben a róm. kath. kántor- tanítói állás üresedésbe jött. Jövedelme ingatlanokban 16 hold, 1199 \square ol szántóföld, 7 hold, 154 \square ol rét, 357 \square ol káposztás, 5 \square ol palántás és 357 \square ol ken- deres, 4 szobából álló lakás, konyha, kamra, pince, istálló, fészer, udvar s kert. Továbbá szántásváltság fejében 40 frt, s egyéb járandóságok megváltásáért 28 frt 20 kr. 800 házaspár után egy-egy pártól 1 véka rozs s 25 kr. Stólából 350—400 frt. Végül természetben 24 köbméter kemény tűzifa s 80 régi mázsa széna. Eme javadalomra pályázat hirdettek azon feltétellel, hogy a megválasztott a helybeli 5. osztályu róm. kath. isko- lánál 2. osztályt tartozik ellátni olyformán, hogy egy önálló tanítónak fizet évenként 400 frtot, s ad egy szobá- ból álló lakást; 5 maga pedig szinte egy osztályban tanít, esetleg helyettesről gondoskodik. A tanórákat azon- ban ugy tartozik beosztani, hogy a kántori teendők miatt a tanügy hiányt ne szenvedjen. Pályázók tanítói ok- levéllel és egyéb bizonyítványokkal felszerelt folyamod- ványukat aulirothoz június 22-ig nyujtsák be, a próba- énkítés illetve választás pedig június 27-én leend. A megválasztott július 1-én lép a javadalom élvezetébe. Tura, 1895. május 21. **Niedermann József** plébános. iskolaszéki elnök.

Keresztény kath. okl. tanító, nős, keres szeptem- ber 1-ig állást, magyar, német vagy dalmát községben; egyedül kántornak is megyen; szíves megkeresések Bács-megye. bogyáni kántortanítóhoz küldendők.

2—2

A nagyszombati róm. kath. elemi főiskolánál meg- üresedett két rendes tanítói állomásra pályázat hirdet- tek. Megválasztandók mindegyike köteles külön-külön a mindennapi és az ismétlő iskolának, az iskolaszék által kijelölt egy-egy osztályát vezetni. Járandóságok külön-külön 587 frt 50 kr. készpénz, 60 frt fa, 20 frt iródtalány, az első sorba megválasztottnak természet- ben lakás, esetleg 150 frt lakáspénz, a másodiknak természetbeni lakás. Oklevél és működési bizonyítvá- nyokkal felszerelt folyamodványok június 15-ig nagy- szombati róm. kath. autonom hitközség iskola- székhez beküldendők. Faátalány saját szükségletre. Járandóságok élvezete f. évi szeptember elejétől jár, mikor az állás elfoglalandó. Pályázók magyar, német és tót nyelvben való jártasságukat igazolni tartoznak.

Kedves Kartársak!

Kath. egyh. „Énekek és Imák“ czimű köny- vem ára 15 kr. Foglal magában 170 éneket, 30 oldalnyi imát, stbit, 50 hitközség kivánsága szerint, — főegyházmegyei hatóság jóvá- hagyásával — szép, nagy betűkkel, legfinomabb papíron tiz ívnyi terjedelemben, pompás ke- meny kötésben. Mielőtt ennek új kiadásába becsátkoznám, bátorodom felkérni kedves kar- tarsaimat, sziveskedjenek 20 kr. beküldése mel- lett mutatványszámot kérni, s ahhoz képest becses észrevételeiket, nemkülönbön honos éne- keiket augusztus 1-ig hozzám intézni, hogy így könyvem minden vidék kívánalmainak meg- felelhessen. Ismeretlen s szebb énekekről lito- graf kotta-melléklettel fogok jövőben szol- galhatni. Addig is becses pártfogásukat kéri, kartársi tisztelettel **Köbölkuton, (Esztergom), Stampay János** főtanító és kántor.